Accountantsverslag 2025

Gemeente Gouda

bakertilly

Gemeente Gouda

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad van de gemeente Gouda
Burgemeester Jamesplein 1
2803 PG Gouda

Onderwerp: Accountantsverslag 2025
Kenmerk: Concept
Datum: 25 juni 2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2025 van gemeente Gouda, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging met kenmerk 2508-060029, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan.

Het accountantsverslag bevat de bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze werkzaamheden. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met de portefeuillehouder Financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij zullen u voor 8 juli machtigen om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2025. Indien de jaarrekening niet door de gemeenteraad wordt goedgekeurd en vastgesteld en leidt tot een aangepaste jaarrekening, dient ook bij deze aangepaste jaarrekening door ons toestemming te worden verleend tot het opnemen van onze controleverklaring.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Baker Tilly (Netherlands) B.V.

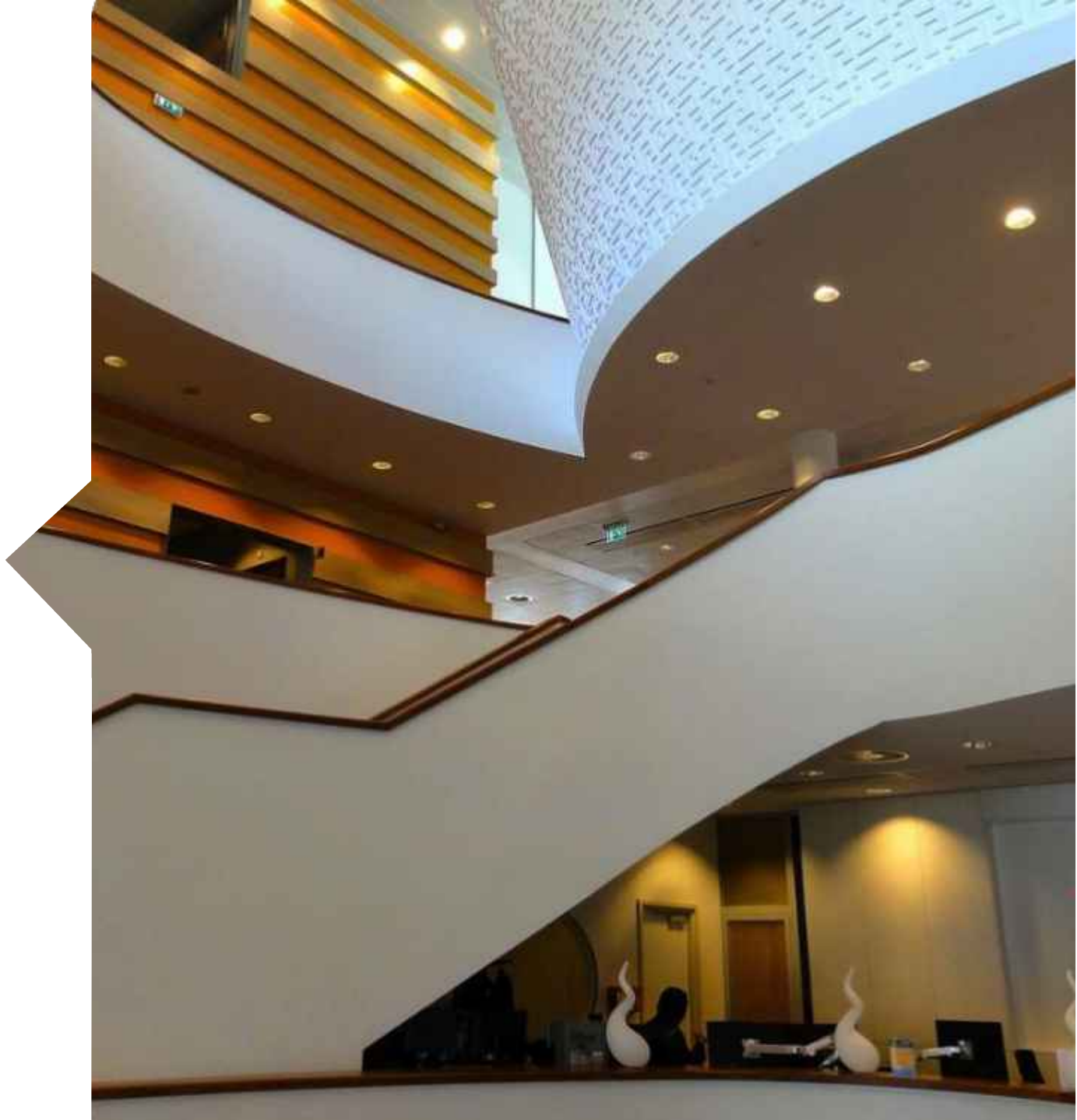
Ondertekening alleen in definitieve versie

John Drost RA

Partner Audit

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting
2. Opdracht, scope en uitkomsten
3. Belangrijke bevindingen
4. Financiële positie
5. Overige onderwerpen
6. Bijlagen

1. Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2025 een **goedkeurende** verklaring te verstrekken.

Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2025. Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften.

Uit onze controle met betrekking tot ons getrouwheidsoordeel blijkt een beperkt aantal ongecorrigeerde controleverschillen:

- **Fouten**: er is geen sprake van ongecorrigeerde fouten.
- **Onzekerheden**: er zijn met betrekking tot het sociaal domein onzekerheden in de prestatielevering geïdentificeerd met een impact van € 6,5 miljoen

Het totaal van fouten en onzekerheden bedraagt € 6,5 miljoen, dit blijft binnen de goedkeuringstolerantie ter hoogte van € 8,3 miljoen.

Het college heeft een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening en heeft daarin opgenomen dat de baten en lasten en balansmutaties 2025 rechtmatig tot stand zijn gekomen. De belangrijke bevindingen betreffen:

- Voorwaardencriterium: er is sprake van € 327 duizend onrechtmatigheden met betrekking tot het naleven van wet-en-regelgeving.
- Begrotingscriterium: er is sprake van € 192 duizend onrechtmatigheden als gevolg van overschrijdingen van de lasten. Hiervan is € 13 duizend bedrag als acceptabel aangemerkt.

Uit onze controle zijn geen bevindingen geconstateerd. De rechtmatigheidsverantwoording geeft een getrouw beeld.

De gemeente heeft een solide financiële positie met positieve resultaten in de afgelopen jaren. Deze positie is mede verbeterd door incidentele baten, waarbij het eigen vermogen en de reserves ook in 2025 verder zijn toegenomen. Het uiteindelijke gerealiseerde rekeningresultaat over 2025 bedraagt € 16,8 miljoen voordelig. Tegelijkertijd laten de ontwikkeling van kengetallen en de meerjarenraming zien dat sprake is van toenemende structurele druk, waardoor blijvende aandacht voor de financiële houdbaarheid noodzakelijk is

Voor de komende jaren is in de meerjarenbegroting 2026-2029 een positief saldo opgenomen. Financiële kengetallen blijven stabiel. De solvabiliteit en schuldquote liggen binnen de landelijke normen en het weerstandsvermogen kwalificeert als ruim voldoende. We bevelen aan om afwijkingen in incidentele en structurele resultaten te blijven analyseren en tijdig maatregelen te nemen om toekomstige afwijkingen te voorkomen.

Wij hebben het controleproces als soepel en efficiënt ervaren, waarbij de samenwerking met de ambtelijke organisatie steeds prettig en constructief is verlopen. Via deze weg willen wij de ambtelijke organisatie hartelijk bedanken voor de inzet en samenwerking in de afgelopen jaren.

Wij hebben gezien hoe de verbijzonderde interne controle (VIC) belangrijke stappen heeft gezet en op die manier een belangrijke rol heeft binnen de organisatie. Daarnaast zijn er samen met de afdeling Financiën duidelijke stappen gezet om het controleproces verder te vereenvoudigen en te versnellen, waardoor de raad beter en tijdiger kan beschikken over betrouwbare financiële informatie.

Wij wensen de gemeente Gouda veel succes en continuïteit toe in de verdere ontwikkeling van de organisatie.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Overige onderwerpen
Bijlagen

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitvoering

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- Bijlagen (SiSa en Overzicht taakvelden).
- De overige gegevens.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 6 januari 2026 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2025. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties

Vanaf het boekjaar 2025 is de materialiteit bij de uitvoering van onze controle voor fouten en onzekerheden 2% van de totale lasten exclusief dotaties aan de reserves. Deze materialiteit sluit aan op het door de BADO voorgeschreven toleranties.

(* € 1.000)	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten en onzekerheden	2% lasten exclusief toevoegingen reserves	€ 8.345
Rapporteringstolerantie	5% van de goedkeuringstolerantie	€ 417

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgelegd in uw financiële verordening, wijken beperkt af van de toleranties voor de controle op de getrouwheid. Dit komt doordat wij in de controle hebben gewerkt met afgeronde materialiteit. De tolerantie voor de rechtmatigheidsverantwoording mag vanaf boekjaar 2025 maximaal 2% bedragen.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Waardering van de grondexploitaties;
- Marktconformiteit van de grond- aankopen en -verkopen;
- Doorbreking van AO/IB door het management;

Uitkomsten

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2025 een goedkeurende verklaring te verstrekken. De geconstateerde controleverschillen zijn gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening. Tevens zijn er onzekerheden met betrekking tot de prestatielevering binnen de Jeugdwet ter hoogte van € 2,8 miljoen, binnen de Wmo € 1,7 miljoen en voor PGB € 1,5 miljoen.

De genoemde fouten en onzekerheden blijven binnen de goedkeuringstoleranties.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Wij merken op dat de jaarrekeningcontrole niet specifiek gericht is op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen. In onze managementletter hebben wij een aantal attentiepunten ten aanzien van de IT-omgeving opgenomen.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole uw inschatting inzake frauderisico's met betrekking tot uw organisatie besproken. Deze bespreking komt ook voort uit de verplichte rapportage van de accountant over de uitkomsten van onze werkzaamheden met betrekking tot frauderisico's in de controleverklaring.

Onderzoek wijst uit dat het grootste deel van de fraudegevallen door middel van een 'tip' aan het licht komt. Dit toont het belang aan van een fraudemeldpunt en een klokkenluidersregeling.

In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude en de naleving van wet- en regelgeving.

Op de volgende pagina's geven wij een nadere toelichting over de verplichting om in onze controleverklaring te rapporteren over fraude.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Frauderisico's en continuïteit

Onze controleverklaring over boekjaar 2025 bevat, gelijk aan voorgaande jaren, een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een met betrekking tot continuïteit.

Frauderisico's

Het college dan wel het management bevindt zich in de positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Onze beroepsregels schrijven voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Analyseren en beoordelen van, op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- Analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties, vaste activa en vorderingen en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten;
- Beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het college en de raad.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden. De transparantie over marktprijzen is niet in alle gevallen voldoende om te beoordelen en wordt frequent zaken gedaan met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondverkopen door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.

Uit bovenstaande werkzaamheid zijn geen bevindingen voortgekomen.

Continuïteit

Als onderdeel van de vereisten voor de controleverklaring hebben wij de continuïteitsveronderstelling getoetst. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Gouda een sluitende meerjarenbegroting heeft. Daarnaast geven de financiële kengetallen inclusief het weerstands-risico geen reden tot twijfel of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. De gemeente Gouda kent een robuuste financiële positie.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Overige onderwerpen
Bijlagen

3. Belangrijke bevindingen

3. Belangrijke bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Op 16 april 2025 zijn wijzigingen in het BBV en het BADO gepubliceerd. Als gevolg hiervan geldt vanaf begrotingsjaar 2025 een nieuwe verantwoordingsgrens voor rechtmatigheidsafwijkingen van 2% van de lasten (exclusief dotaties aan reserves). De gemeente Gouda heeft haar financiële verordening hierop tijdig aangepast.

Alle rechtmatigheidsafwijkingen die individueel en/of gezamenlijk de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens van € 8.345.420 overschrijden, zijn opgenomen en toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

Totaal conclusie rechtmatigheid

Het college heeft een overzicht opgesteld van de geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen. Wij hebben vastgesteld dat dit overzicht een getrouw beeld geeft.

De totale omvang van de rechtmatigheidsafwijkingen bedraagt €519 duizend en blijft daarmee onder de vastgestelde verantwoordingsgrens. Van dit bedrag is € 13 duizend door het college als acceptabel aangemerkt, op basis van door de raad vastgestelde afspraken.

(* € 1.000)	Onrechtmatig	Acceptabel	Saldo
Overschrijdingen lasten programma's	-	-	-
Overschrijdingen kredieten	13	13	-
Overige begrotingsonrechtmatigheden	179	-	179
Bevindingen ten aanzien van het voorwaardencriterium	327	-	327
Bevindingen ten aanzien van het Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium	-	-	-
Totaal	**519**	**13**	**506**

3. Belangrijke bevindingen

Begrotingscriterium

U stelt als raad met de begroting de budgettaire kaders vast voor uitgaven, investeringen en mutaties in reserves. In de financiële verordening heeft u tevens vastgelegd hoe dient te worden omgegaan met begrotingsafwijkingen en welke onrechtmatigheden als acceptabel worden beschouwd.

Wij hebben vastgesteld dat er geen lastenoverschrijdingen ten opzichte van de geautoriseerde begroting zijn. Met betrekking tot de overige afwijkingen, zoals begrotingsonderschrijdingen en afwijkingen op de baten constateren wij dat deze tijdig worden gecommuniceerd met de raad.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de naleving van de voorwaarden die gelden voor financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in externe en interne regelgeving en opgenomen in het door de raad vastgestelde normenkader. Het niet naleven van deze voorwaarden leidt tot een onrechtmatigheid, welke door het college dient te worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording indien de verantwoordingsgrens wordt overschreden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

Het college is verantwoordelijk voor effectieve maatregelen om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregelingen te voorkomen. Deze maatregelen maken deel uit van de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium. Het college heeft hiervoor een Nota misbruik en oneigenlijk gebruik vastgesteld. Ook heeft het college beoordeeld in hoeverre het M&O-beleid wordt nageleefd en of de maatregelen effectief zijn; hierbij zijn geen aandachtspunten geconstateerd.

3. Belangrijke bevindingen

Grondexploitaties

Ten opzichte van 31 december 2024 is de boekwaarde van de post grondexploitaties gewijzigd van € 20.8 miljoen naar € 26.5 miljoen. De wijziging van de boekwaarde gedurende 2025 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2025
Boekwaarde per 1 januari	20.829
Investeringen	6.820
afgesloten projecten	- 1.160
Tussentijdse winstneming	0
Boekwaarde per 31 december	**26.489**

Waardering inclusief specifieke projectrisico's

De grondexploitaties van uw gemeente ontwikkelen zich in lijn met de verwachtingen, waarbij de grondexploitatie Spoorzone in 2025 is afgesloten. Voor Westergouwe is inmiddels de laatste fase ingegaan; een aantal deelgebieden bevindt zich daarbij in de afrondende fase. Door de start van fase 3B en fase 4 nemen de investeringen toe, terwijl de bijbehorende verkopen nog gerealiseerd moeten worden. Hierdoor stijgt de boekwaarde.

Afsluiting grondexploitatie Spoorzone

De grondexploitatie Spoorzone is in 2025 afgesloten. De gemeente heeft de gemeentelijke bouwkavels binnen het plangebied inmiddels verkocht en gerealiseerd. Voor het laatste bouwkavel, dat in eigendom is van NS en bestemd is voor een combinatie van hotel en woningbouw, heeft de gemeente uitsluitend een faciliterende rol vervuld. Alle baten binnen de grondexploitatie zijn gerealiseerd.

Hoewel gedurende de looptijd niet alle oorspronkelijk beoogde ontwikkelingen zijn gerealiseerd, is sprake van een afrondbare exploitatie doordat de gronden waarvoor de gemeente actief verantwoordelijk was volledig zijn uitgegeven en bebouwd. Voor nog resterende werkzaamheden wordt voorzien in afzonderlijke nazorgbudgetten.

Per ultimo 2025 is de voorziening volledig vrijgevallen. Dit zorgt voor een positief resultaat in de jaarrekening. Er wordt een reserve van € 885 duizend gevormd voor de nakomende kosten van Infrastructuur Spoorzone, Groenfonds en Spoorzone. Daarnaast wordt € 350 duizend ingezet via de reserve Infrastructuur Spoorzone voor de herinrichting van de Burgemeester Jamessingel.

3. Belangrijke bevindingen

Voortgang Westergouwe

De grondexploitatie Westergouwe bestaat uit meerdere deelgebieden en is nog in ontwikkeling. De deelgebieden 1 tot en met 3 bevinden zich grotendeels in een afrondende fase, waardoor de risico's in deze delen verder zijn afgenomen. In Westergouwe 3 dienen op enkele reeds verkochte bouwvelden nog woningen te worden gerealiseerd.

In 2025 is gewerkt aan de planvoorbereiding van deelgebied 3B. Als gevolg van een beroepsprocedure tegen het vastgestelde bestemmingsplan is hierbij vertraging ontstaan. De verwachting is dat de realisatie van de eerste woningen (onderdeel van circa 450 geplande woningen) eind 2026 dan wel begin 2027 zal starten. Daarnaast is in 2025 voortgang geboekt met het voorzieningencluster, waarbij het integraal kindcentrum in aanbouw is geweest en begin 2026 in gebruik is genomen.

Voor deelfase 4 is in 2025 het stedenbouwkundig plan vastgesteld, waarna is gestart met de nadere uitwerking van de woonbebouwing. Dit betreft een fase waarin nog keuzes worden gemaakt en waarin de financiële en ruimtelijke uitwerking nauw met elkaar samenhangen.

Uitgangspunt voor de grondexploitatie is een sluitende exploitatie. Eventuele financiële ruimte die gedurende de looptijd ontstaat, wordt ingezet voor de realisatie van sociale woningbouw. De beschikbare budgetruimte is in 2025 afgenomen tot circa € 8,1 miljoen (voorheen € 14,5 miljoen). Deze daling wordt vooral veroorzaakt door realisatie van extra sociale woningbouw in deelfase 3 en 4.

3. Belangrijke bevindingen

Voorziening pensioenaanspraken politieke ambtsdragers (APPA)

Vanaf 1 januari 2028 worden de pensioenen van politieke ambtsdragers (zoals wethouders) overgedragen aan het ABP in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Uit onderzoek van BZK, VNG, IPO en de Unie van Waterschappen blijkt dat de benodigde overdrachtswaarde per 1 januari 2025 gemiddeld 10–20% hoger ligt dan de huidige voorzieningen.

Over de impact op de jaarrekening 2025 heeft de Commissie BBV hierover de volgende uitspraak gepubliceerd:

- Gemeenten die hebben deelgenomen aan het onderzoek moeten per 31 december 2025 de voorziening en eventuele kapitaalverzekeringen aanpassen aan de prognose van het benodigd vermogen (op basis van inkoop Wtp bij ABP).
- Voor gemeenten die niet hebben deelgenomen aan het onderzoek geldt dat zij deze berekening zelf, op vergelijkbare wijze, dienen te onderbouwen.

De gemeente Gouda heeft deelgenomen aan het onderzoek van Montae & Partners. De berekening is vervolgens door een actuaris geactualiseerd per 31 december 2025. Bij deze actualisatie heeft de actuaris, op basis van beschikbare en vergelijkbare parameters, de overdrachtswaarde bepaald. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de exacte rekengrondslagen van het ABP niet openbaar zijn en derhalve niet volledig in de berekeningen konden worden betrokken. Op basis van onze werkzaamheden zien wij hierin echter geen verhoogd risico voor de waardering van de voorziening in de jaarrekening.

De voorziening per 31 december 2025 bedraagt € 5.311 duizend. Op basis van de oude systematiek, waarbij de uitvoering van de pensioenregeling nog bij de gemeente ligt, zou de voorziening € 4,324 duizend bedragen. De impact van de overgang naar het ABP bedraagt daarmee circa € 987 duziend (circa 22,8%).

Conclusie

De gemeente heeft de voorziening toegelicht en gewaardeerd conform de BBV-uitspraak.

3. Belangrijke bevindingen

Onderhoudsvoorzieningen

In 2023 zijn onderhoudsvoorzieningen vrijgevallen, omdat de gemeente niet beschikte over actuele beheerplannen. De vrijgevallen middelen zijn vervolgens toegevoegd aan de bestemmingsreserve groot onderhoud. In 2025 heeft de gemeente nieuwe onderhoudsplannen opgesteld, waarna de onderhoudsvoorzieningen opnieuw zijn gevormd. In het kader van onze controle hebben wij hierbij een aantal aandachtspunten en aanbevelingen geconstateerd.

Vorming onderhoudsvoorzieningen

Wij hebben bij de controle van de onderhoudsvoorziening een discussie gehad over de wijze van vorming. In 2025 is via een raadsbesluit de bestemmingsreserve, die is ontstaan bij het vrijvallen van de eerdere onderhoudsvoorziening, in één keer aangewend om de nieuwe onderhoudsvoorziening te vormen, waarna jaarlijks dotaties zullen plaatsvinden. Deze werkwijze is niet in lijn met de BBV-systematiek, waarin is voorgeschreven dat onderhoudsvoorzieningen worden opgebouwd via periodieke, systematische dotaties gericht op het egaliseren van onderhoudslasten over de tijd.

Wij hebben daarom verzocht om de omzetting van de bestemmingsreserve naar de voorziening terug te draaien. Als gevolg hiervan is de onttrekking aan de bestemmingsreserve teruggedraaid en niet verwerkt. Om de voorziening in overeenstemming met wet-en-regelgeving op peil te krijgen zullen de jaarlijkse dotaties aan de voorziening in de komende jaren verhoogd moeten worden, deze extra lasten worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve groot onderhoud. Wij adviseren u om het besluit hiertoe aan de gemeenteraad voor te leggen.

Looptijd onderhoudsvoorzieningen

Wij constateren dat de gemeente de onderhoudsvoorzieningen baseert op onderhoudsplannen met een looptijd van circa vijf jaar, waarbij de voorziening aan het einde van deze periode op nihil uitkomt. Hierdoor wordt beperkt rekening gehouden met groot onderhoud met een langere cyclus, zoals dakvervanging. Wij adviseren om in de onderhoudsplannen uit te gaan van een langere planningshorizon (bijvoorbeeld 15 tot 20 jaar), zodat onderhoudslasten evenwichtiger worden gespreid en beter invulling wordt gegeven aan het egaliserende karakter van de voorziening.

Fasering en uitstel werkzaamheden

Tenslotte constateren wij dat in het eerste jaar na vorming van de onderhoudsvoorziening sprake is van aanzienlijke afwijkingen ten opzichte van de planning, waarbij diverse onderhoudswerkzaamheden zijn uitgesteld of niet zijn uitgevoerd. Hoewel de onderliggende analyse zorgvuldig lijkt opgesteld, achten wij het opvallend dat in een dergelijk vroeg stadium al aanzienlijke verschillen optreden.

Wij adviseren de organisatie om deze afwijkingen blijvend te monitoren en periodiek te analyseren, en waar nodig de onderhoudsplannen tijdig te actualiseren. Hiermee kan de betrouwbaarheid van de planning en het verloop van de dotaties aan de voorziening beter worden geborgd.

3. Belangrijke bevindingen

Sociaal Domein

De gemeente Gouda voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijke onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	Zelfstandig	Werkelijke lasten
Jeugdwet	Zelfstandig	Werkelijke lasten
Wmo	Zelfstandig	Werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank (SVB)	Werkelijke lasten

GR Jeugd en Wmo

In 2025 is de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo (GR JW) opgericht, waarin de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas regionaal samenwerken binnen het sociaal domein. De GR JW bundelt taken zoals inkoop, contractering, beleid en uitvoering van jeugdhulp, Wmo en beschermd wonen en faciliteert de samenwerking met zorgaanbieders en ketenpartners.

Met de oprichting van de GR JW zijn de bijbehorende financiële stromen deels verschoven van de gemeente Gouda naar de regeling. Dit betekent dat een groter deel van de zorguitgaven van beschermd wonen via de GR JW lopen, waarbij de gemeente Gouda een bijdrage aan de regeling verstrekt. De GR JW is verantwoordelijk voor de rechtmatige besteding en verantwoording van deze middelen, terwijl de gemeente Gouda eindverantwoordelijk blijft voor de opname en toelichting van haar bijdrage en de daarmee samenhangende lasten in de eigen jaarrekening.

De oprichting van de GR JW leidt daarmee tot wijzigingen in de verantwoordingsstromen en stelt aanvullende eisen aan de onderlinge afstemming, informatievoorziening en controle, onder andere ten aanzien van de betrouwbaarheid van de aangeleverde verantwoordingsinformatie.

Wat wij tijdens de controle hebben geconstateerd, is dat de verhoudingen en afspraken tussen de GR JW en de gemeente nog niet op alle onderdelen volledig zijn uitgewerkt. Zo loopt een deel van de inkopen, waaronder beschermd wonen, nog via de gemeente Gouda en worden de bijbehorende lasten doorbelast aan de GR JW. Hierdoor lopen ook de lasten voor beschermd wonen en de daarmee samenhangende onzekerheden, die betrekking hebben op de regiogemeenten, nog via de jaarrekening van de gemeente.

Wij adviseren de gemeente Gouda en de GR JW om de verantwoordelijkheden, rollen en financiële stromen nader te concretiseren en eenduidig vast te leggen.

3. Belangrijke bevindingen

Participatiewet inclusief werkdeel (WSW)

Wij hebben vastgesteld dat de uitkeringen in 2025 in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn verstrekt en dat de interne beheersmaatregelen, waaronder inkomenscontroles en fraudepreventie, toereikend zijn ingericht. Uit onze controle en uit de werkzaamheden van de verbijzonderde interne controle zijn geen materiële fouten of onzekerheden naar voren gekomen.

Ten aanzien van de uitvoering van de Participatiewet concluderen wij dat in het proces rechtmatig wordt gehandeld. Wel zien wij dat in de kwaliteitstoetsingen van de afdeling en de door de verbijzonderde interne controle (VIC) uitgevoerde interne controle dat er nog slordigheidsfouten aanwezig zijn in de dossiers die niet in de eerste of tweede lijn worden afgevangen.

Met betrekking tot de Wet sociale werkvoorziening (WSW) constateren wij dat de bijdragen aan de regionale uitvoeringsorganisatie in overeenstemming met de gemaakte afspraken en de begroting zijn verantwoord.

Wij adviseren de organisatie om de kwaliteit van de collegiale toets verder te versterken, om fouten in de toekenning eerder te signaleren en te corrigeren.

Prestatielevering Jeugdwet & Wmo

Voor de uitvoering van zorg is de gemeente in hoge mate afhankelijk van diverse zorgaanbieders. Hoewel de gemeente verantwoordelijk is voor het toekennen van zorg, ligt de daadwerkelijke uitvoering bij deze aanbieders. De gemeente blijft echter eindverantwoordelijk voor het vaststellen of de toegekende zorg ook daadwerkelijk is geleverd.

Een complicerende factor is dat, hoewel er beheersmaatregelen zijn ingericht en de afgelopen jaren stappen zijn gezet om onzekerheden te verkleinen, de gemeente voor de vaststelling of geleverde zorg daadwerkelijk bij de cliënt is aangekomen in belangrijke mate afhankelijk blijft van de productieverantwoordingen van zorgaanbieders. In 2025 blijkt de aanlevering van productieverantwoordingen echter trager te verlopen dan in het voorgaande jaar, waardoor de resterende onzekerheden met name samenhangen met de tijdigheid en kwaliteit van de productieverantwoordingen.

Voor een groot deel van deze productieverantwoordingen wordt de prestatielevering vastgesteld door de accountant van de zorgaanbieder. Voor kleinere zorgaanbieders is een dergelijke accountantscontrole echter niet verplicht. In die gevallen beschikt de gemeente Gouda niet over voldoende zekerheid omtrent de daadwerkelijke levering van de zorg.

PGB's

De Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) heeft over 2025 een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de verantwoording van de PGB-stromen Wmo en een oordeel met beperking bij de verantwoording van de Jeugdwet.

De verantwoordelijkheid voor het vaststellen van de prestatielevering ten aanzien van de PGB-bestedingen ligt bij de gemeente zelf. Er zijn geen aanvullende werkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen of de kosten volledig, nauwkeurig en rechtmatig zijn verantwoord. Om die reden hebben wij de PGB-kosten als onzeker aangemerkt. Gegeven de omvang van deze stroom en de aard, ligt het bij de gemeente om op basis van een kosten-batenafweging te bepalen of en in hoeverre nader onderzoek hiernaar wenselijk is.

3. Belangrijke bevindingen

Onzekerheden sociaal domein

De verantwoordingsgrens in het I-Sociaal Domein controleprotocol is voor het boekjaar 2025 verhoogd naar € 200.000 (was € 125.000), waardoor meer aanbieders dan voorheen geen productieverantwoording met controleverklaring meer hoeven aan te leveren. Voor gemeente Gouda heeft dit geleid tot een stijging in de omvang van onzekerheden voor het sociaal domein naar € 6,5 miljoen ten opzichte van € 5,7 miljoen in 2024.

Onzekerheden (* € 1.000)	Omvang 2025	Omvang 2024
Prestatielevering jeugd	3.097	1.955
Prestatielevering Wmo	1.891	2.265
Prestatielevering PGB	1.477	1.467
Totaal onzekerheden	**6.465**	**5.687**

In de onzekerheden zijn tevens de onzekerheden opgenomen die betrekking hebben op beschermd wonen en die worden doorbelast aan de GR JW.

3. Belangrijke bevindingen

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening. Voor de accountantscontrole onderzoeken wij, in lijn met de Nederlandse Standaard 720, het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Verbonden partijen

Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van gemeente Gouda. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen.
- Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude.
- Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Op de volgende pagina zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

	Element jaarverslag	Onze waarneming
T	Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat in materiële zin de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
T	Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
T	Overeen-stemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemt met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
G	Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en van voldoende kwaliteit. Daarnaast is een afzonderlijke paragraaf Open Overheid opgenomen, in lijn met het advies van de Commissie BBV om hier vooruitlopend op de voorgenomen wijziging van het BBV separaat aandacht aan te besteden.
T	Informatie-waarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse van het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.

V Voor verbetering vatbaar T Toereikend G Good practice

3. Belangrijke bevindingen

SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst en er hebben zich gedurende 2025 geen wijzigingen voorgedaan.

De publicatieverplichting voor uitkering wegens beëindiging dienstverband geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2025 niet strijdig zijn met de WNT en dat de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisaties c.q. nevenactiviteiten hebben die onder de WNT vallen) geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Overige onderwerpen
Bijlagen

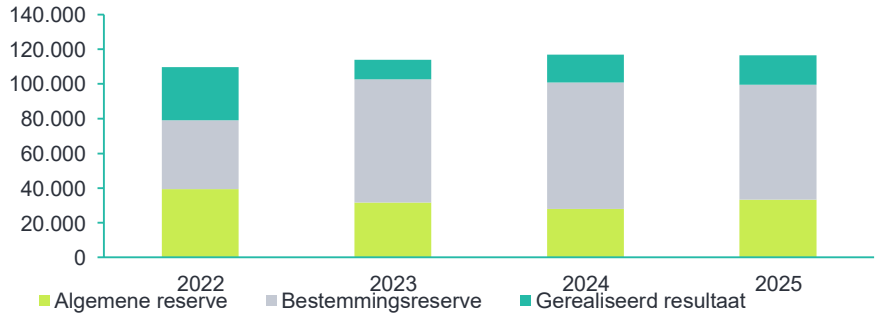
4. Financiële positie

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2025 volgens de jaarrekening € 116,4 miljoen.

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Van de totale reserves ter hoogte van € 116,4 miljoen is € 33,1 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gestegen met € 5,2 miljoen. Per saldo is gedurende 2025 € 6,4 miljoen onttrokken aan de bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat voor mutaties reserves bedraagt € 0,4 miljoen nadelig.

De daling van de bestemmingsreserve is voor het grootste deel te verklaren doordat de bestemmingsreserve maatschappelijke opvang, Vrouwenopvang en beschermd wonen is opgeheven en is overgeheveld naar de nieuw opgerichte GR JW.

Analyse van het resultaat

Het resultaat vóór mutaties in de reserves over 2025 bedraagt circa € 0,4 miljoen nadelig, terwijl in de gewijzigde begroting nog werd uitgegaan van een nadeel van € 16,8 miljoen. Daarmee is het gerealiseerde resultaat circa € 16 miljoen gunstiger dan begroot. Het saldo van de mutaties in reserves bedraagt per saldo € 17,3 miljoen voordelig.

De belangrijkste afwijkingen worden hieronder toegelicht. Een nadere uitwerking is opgenomen in de jaarrekening, zowel bij de programma's als in het overzicht van baten en lasten, waarin tevens de incidentele posten zijn gespecificeerd.

Een selectie van de belangrijkste/grootste afwijkingen zijn:

- Programma 1 – Economie, werk en onderwijs: het saldo voor de realisatie € 2,5 miljoen valt voordeliger uit dan begroot. Dit komt vooral door de afronding van de grondexploitatie Spoorzone en de vrijval van de bijbehorende voorziening, deze zijn toegevoegd aan een bestemmingsreserve voor de nog te maken kosten. Daarnaast dragen lagere lasten in het onderwijs (door uitstel van projecten) en onderbenutting van budgetten bij aan het positieve resultaat.
- Programma 2 – Energie en klimaat: het saldo voor de realisatie € 1,2 miljoen valt voordeliger uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk verklaard door lagere kosten bij riolering als gevolg van fasering van beheer- en onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast is bij afval sprake van incidenteel hogere baten door nagekomen vergoedingen voor zwerfafval (UPV).

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

- Programma 3 – Wonen & Leefomgeving: het saldo voor de realisatie € 2,5 miljoen valt voordeliger uit dan begroot. Dit komt met name door lagere lasten en het doorschuiven van werkzaamheden, onder andere bij vastgoed en gebiedsontwikkeling. Daartegenover staat een nadeel door het treffen van een verliesvoorziening voor de Grondbank. Daarnaast zijn voordelen gerealiseerd door fasering in woningbouwprojecten, uitgestelde uitgaven en incidentele baten, waardoor per saldo een positief resultaat ontstaat.

- Programma 4 – Sociaal domein: het saldo voor de realisatie € 2,5 miljoen valt voordeliger uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere uitgaven en het doorschuiven van budgetten binnen participatie, inkomensregelingen en arbeidsmarktbeleid. Daartegenover staan nadelen binnen de jeugdzorg als gevolg van hogere volumes, tariefstijgingen en het uitblijven van besparingsmaatregelen. Per saldo resteert een voordelig resultaat, gedreven door incidentele voordelen en fasering van uitgaven.

- Programma 5 – Cultuur, sport en recreatie: het saldo voor de realisatie € 1,3 miljoen valt voordeliger uit dan begroot. Dit wordt verklaard door een incidenteel voordeel binnen het sportbeleid als gevolg van gewijzigde btw-regelgeving uit eerdere jaren. Daarnaast zijn er verschuivingen tussen taakvelden en onderbestedingen binnen cultuur en erfgoed. Daartegenover staat een beperkt nadeel bij media. Per saldo resulteert dit in een duidelijk voordelig resultaat.

- Programma 6 – Leefbaarheid en veiligheid: het saldo voor de realisatie € 0,9 miljoen valt voordeliger uit dan begroot. Dit wordt vrijwel volledig verklaard door incidentele voordelen binnen openbare orde en veiligheid, met name door lagere kosten en het (gedeeltelijk) vrijvallen van de reserve voor niet-gesprongen explosieven WO2. Daarnaast zijn voordelen gerealiseerd door onderbesteding en inzet van eigen personeel in plaats van externe inhuur.

- Programma 7 – Bestuur en organisatie: het saldo voor de realisatie € 1,6 miljoen valt voordeliger uit dan begroot. Dit voordeel wordt met name verklaard door een hogere doorbelasting van overhead aan investeringen en grondexploitaties, alsmede door diverse onderbestedingen en incidentele voordelen binnen bestuur en bedrijfsvoering. Daarnaast is sprake van een voordeel door een lagere dotatie aan de voorziening Onderhoud Dienstgebouwen; deze is tijdens onze controle gecorrigeerd, waardoor het resultaat met circa € 0,8 miljoen is verbeterd.

  Daartegenover staan enkele nadelen, onder andere als gevolg van een hogere dotatie aan de voorziening wethouderspensioenen en verschuivingen van kosten tussen programma's. Per saldo resteert een duidelijk voordelig resultaat.

- Programma 8 – Financiering en algemene dekkingsmiddelen: het saldo voor de realisatie € 3,4 miljoen valt voordeliger uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk verklaard door hogere baten uit het gemeentefonds, hogere parkeeropbrengsten en lagere rentelasten. Daarnaast zijn voordelen gerealiseerd door onderbenutting van stelposten en lagere vennootschapsbelasting. Per saldo resulteert dit in een duidelijk voordelig resultaat, met overwegend incidenteel karakter.

Financiële positie

Structureel vs. incidenteel resultaat

Op 19 december 2024 is de notitie structurele baten en lasten van de commissie BBV gepubliceerd. Nieuw hierin is de mogelijkheid om het surplus van de algemene reserve in te zetten als (structurele) bate in de begroting. Dit surplus is het deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan een gemeente met ingang van 1 januari 2024 jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft. De inzet van het surplus algemene reserve (= vrije reserve) wordt door dit gebruik als structurele bate bestempeld en is daarmee ook een uitzondering op de regel dat reservemutaties incidenteel zijn. Het weerstandsvermogen moet naar het oordeel van de toezichthouder voldoende zijn.

De begroting 2026-2029 laat het volgende beeld zien:

(* € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Incidenteel resultaat	-2.828	-5.341	-2.022	-2.182
Structureel resultaat	6.965	7.119	3.707	5.075
	4.137	**1.779**	**1.685**	**2.893**

De begrote resultaten laten een structureel sluitende begroting zien. Om als gemeenteraad de financiële impact van keuzes te kunnen bepalen is inzicht in structurele en incidentele resultaten van groot belang.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en financiële kengetallen in meerjarenperspectief

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien.

Uit de combinatie van de kengetallen ontstaat een beeld van de financiële positie van de gemeente Gouda. Daarbij kan tevens inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaken zijn van een sterke dan wel minder sterke financiële positie. De kengetallen geven, mede in relatie tot landelijke benchmarks, inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie, zij het met de gebruikelijke beperkingen van dergelijke indicatoren.

Op basis van onze analyse constateren wij dat de financiële positie van de gemeente Gouda in 2025 als solide kan worden gekwalificeerd. De gemeente sluit het jaar 2025 af met een klein negatief totaal saldo van baten lasten van € 0,4 miljoen. Tegelijkertijd is sprake van externe onzekerheden en structurele druk, met name vanuit het sociaal domein (jeugdhulp en Wmo) en de toekomstige ontwikkeling van de Rijksbijdragen, zoals ook blijkt uit de meerjarenbegroting 2026-2029.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

	Gemeente						Landelijk	
Kengetal	**2024**	**2025**	**2026***	**2027***	**2028***	**2029***	**2024**	**2025***
Netto schuldquote	69,6	77,5	89,5	96,0	102,9	97,7	57,3	63,3
Netto schuldquote gecorrigeerd	69,1	78,6	89	95,7	102,4	97,4	52,4	58,0
Solvabiliteit	24,4	21,8	20,3	21,2	20,9	21,6	35,8	34,7
Grondexploitaties	5,0	6,4	6,7	6,7	6,4	6,0	5,1	5,2
Belastingcapaciteit	123,6	124,9	124,1	124,1	124,1	124,1	100,5	100,1
Structurele exploitatieruimte	1,2	2,7	1,7	1,8	0,9	1,2	1,3	0,7

*** Op basis van primaire begroting.**

Financiële positie

We constateren dat de financiële kengetallen van de gemeente Gouda in 2025 op sommige punten zijn verslechterd ten opzichten van voorgaand jaar. Als wij kijken naar de ontwikkeling van de kengetallen op basis van de meerjarenbegroting 2026–2029, ontstaat een nog terughoudender beeld, waarbij met name de structurele financiële ruimte onder druk komt te staan.

Schuldquote

De netto schuldquote is gestegen van 69,6% in 2024 naar 77,5% in 2025, hetgeen duidt op een toegenomen schuldenlast. Vanuit de paragraaf financiering blijkt dat deze stijging samenhangt met investeringen en het aantrekken van nieuwe leningen, waarbij de rentelasten in 2025 door gunstige timing en lagere tarieven nog relatief beperkt zijn gebleven. Ondanks de stijging blijft de schuldquote onder de signaleringswaarde, waardoor nog geen sprake is van een verhoogd risicoprofiel.

Solvabiliteit

De solvabiliteit is afgenomen van 24,4% in 2024 naar 21,8% in 2025. Dit duidt op een afname van de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal en hangt samen met de toenemende financieringsbehoefte. De solvabiliteit bevindt zich nog boven de ondergrens, maar laat een dalende lijn zien, hetgeen de financiële weerbaarheid op termijn kan beïnvloeden.

Grondexploitaties

Het kengetal grondexploitaties is toegenomen van 5,0% naar 6,4% en weerspiegelt de omvang van de grondposities ten opzichte van de totale baten. Deze ontwikkeling hangt samen met de afronding van projecten en het ontbreken van nieuwe grote grondexploitaties, maar blijft beheersbaar.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit is gestegen naar 124,9% en ligt daarmee boven het landelijk gemiddelde. Dit wijst op een relatief hogere lastendruk, maar impliceert tevens dat er beperkte ruimte aanwezig is voor verdere belastingverhoging.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is gestegen van 1,2% naar 2,7%, wat wijst op een verbetering van de structurele begrotingsruimte. Uit het meerjarenperspectief blijkt dat deze ruimte de komende jaren nog positief blijven.

Per saldo laten de kengetallen zien dat de financiële positie in 2025 nog als voldoende kan worden aangemerkt, maar dat de ontwikkeling in de meerjarenraming wijst op toenemende financiële druk en daarmee blijvende aandacht vereist.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf “Weerstandsvermogen en risicobeheersing” in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente Gouda. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico’s, waarbij rekening wordt gehouden met zowel de kans van optreden als de financiële impact, wordt bepaald welk bedrag benodigd is om deze risico’s op te vangen.

De weerstandscapaciteit is toegenomen als gevolg van het positieve rekeningresultaat en de toevoeging aan de algemene reserve, waardoor het saldo van de algemene reserve per 31 december 2025 is gestegen. Tegelijkertijd is het weerstandsratio ondanks de gestegen risico’s nagenoeg gelijk gebleven, het weerstandsratio kwalificeert nog steeds als ruim voldoende.

	2023	2024	2025
Weerstandscapaciteit	37.944	40.080	48.501
Risico’s	18.262	20.179	25.267
Weerstandsratio	**2,1**	**2,0**	**1,9**

De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico’s zijn:

- Open-einde regeling Jeugd: risico op hogere kosten door toenemende zorgvraag en onzekerheid over het realiseren van besparingen (max. € 4,0 mln; kans 70%).
- Participatiewet (BUIG-budget): schommelingen in rijksbijdrage en uitkeringsvolume kunnen leiden tot tekorten (max. € 3,0 mln; kans 70%).
- Stijgende materiaalprijzen en krapte op de markt: hogere kosten en mogelijke vertraging bij aanbestedingen (max. € 5,0 mln; kans 50%).
- Inflatie: stijgende kosten die mogelijk niet volledig worden gecompenseerd via het gemeentefonds (max. € 2,5 mln; kans 50%).
- Gebiedsontwikkeling (o.a. ontsluiting Gouda West): risico op kostenoverschrijdingen door prijsstijgingen en aanbestedingsrisico’s (max. € 6,5 mln; kans 50%).

Wij merken op dat de incidentele weerstandscapaciteit, ondanks de toename van de risico’s, toereikend is om de incidentele risico’s op te vangen.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Overige onderwerpen
Bijlagen

5. Overige onderwerpen

5. Overige onderwerpen

Bijdrage accountant inwerkprogramma nieuwe gemeenteraad

Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 dragen wij graag bij aan een goede start van de nieuwe raad. Wij stellen ons beschikbaar voor het inwerkprogramma, bijvoorbeeld met een workshop over het lezen en duiden van de jaarrekening en de rol van de accountant richting de raad.

Daarnaast organiseerden wij op 2 juni een webinar over actuele ontwikkelingen en de rol van de raad, inclusief een boek met 10 praktische vragen om de gemeentefinanciën beter te beoordelen en het college gerichter te bevragen. Het webinar is terug te kijken via: Webinar Gemeentefinanciën in begrijpelijke taal | Baker Tilly

Daarnaast publiceren we een boek dat raadsleden helpt bij het beoordelen van de financiën van de gemeente. Aan de hand van 10 praktische vragen en een toelichting hierop helpen we raadsleden om de financiële impact van belangrijke raadsbeslissingen beter te begrijpen en het college hierop te bevragen. Wij kunnen u op verzoek een exemplaar ’10 Belangrijke vragen voor de raad’ aan u verstrekken.

Handreiking kapitaalgoederen: onmisbaar voor toekomstbestendig gemeentelijk vastgoed

De maatschappelijke waarde van gemeentelijk vastgoed is enorm: het biedt ruimte voor onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting. Veel gemeenten staan voor het onderhoud en de mogelijk verplichte verduurzaming in de toekomst voor forse (financiële) uitdagingen. Inzicht in de lange termijn investeringen die nodig zijn om gebouwen duurzaam, veilig en betaalbaar te houden is hierbij essentieel.

Zeker nu de eisen rondom duurzaamheid steeds strenger worden en gemeenten voor grote financiële en maatschappelijke opgaven staan. Wij adviseren u om de toekomstige (financiële) noodzakelijke investeringen in kaart te brengen.

De handreiking kapitaalgoederen van Bouwstenen voor Sociaal biedt een praktisch format en heldere toelichting om het gemeentelijk vastgoed structureel in beeld te brengen. Bouwstenen voor Sociaal is een platform voor maatschappelijk vastgoed. Samen met mensen uit het veld denken zij na over ontwikkelingen binnen dit maatschappelijke vastgoed. Eén van de thema's waar Bouwstenen aandacht aan schenkt is de 'grip op toekomstige investeringen' en de verduurzamingsopgave. Bouwstenen heeft Baker Tilly gevraagd om vanuit ons vakgebied mee te helpen met de handreiking kapitaalgoederen.

De handreiking kapitaalgoederen geeft houvast om eenvoudiger te sturen op doelen, kosten en duurzaamheid en daarnaast om verrassingen in de begroting te voorkomen. Deze handreiking is onder andere opgesteld met het doel de investeringsopgave tussen gemeenten vergelijkbaar te maken door te rapporteren via een vaste structuur. Door het toepassen van deze handreiking kunt u niet alleen beter onderbouwde keuzes maken, maar ook ervaringen met andere gemeenten uitwisselen en van elkaar leren. De handreiking is te vinden op de website van Bouwstenen voor Sociaal: Handreiking Kapitaalgoederen.

5. Overige onderwerpen

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij zijn van mening dat wij onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming niet is aangetast, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Hierbij bevestigen wij dat wij geen geschenk en/of een persoonlijke uiting van gastvrijheid van uw gemeente hebben ontvangen met een waarde van meer dan honderd euro.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder de beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten
- In- en extern kwaliteitsonderzoek
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel

Op deze controleopdracht zijn geen aanvullende maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

5. Overige onderwerpen

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2025 onderkend, deze zijn weergegeven op pagina 8 van dit verslag.

Samenwerking met interne accountantsdienst / andere accountants

Voor de jaarrekening van de gemeente Gouda maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties.

Inschakeling van interne / externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van interne en/of externe deskundigen.

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie.

Wij hebben de schriftelijke bevestigingen van het management verkregen.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Overige onderwerpen
Bijlagen

Bijlagen

Bijlage A: SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2026 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A20	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
A31	Regeling specifieke uitkering ter voorkoming van jeugdcriminaliteit 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
A53	Interventies AJB en IPTA	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C126	Verbetering digitale dienstverlening	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D10	Volwasseneneducatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			**Goedkeurend**	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			**Goedkeurend**	

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
D12	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020–2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D12A	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020–2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D21	Specifieke uitkering impuls jongerencultuur	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E111	Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E120	Regeling specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstallaties	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			**Goedkeurend**	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			**Goedkeurend**	

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H35	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J17	Realisatiestimulans	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	**Goedkeurend**
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	**Goedkeurend**

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			**Goedkeurend**	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			**Goedkeurend**	

Bijlage B: Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 2% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Overzicht ongecorrigeerde fouten en onzekerheden

Aard van de controleverschillen	Fout of onzekerheid	Omvang van de controleverschillen (x € 1.000)
Prestatielevering jeugd	Onzekerheid	3.097
Prestatielevering Wmo	Onzekerheid	1.891
Prestatielevering PGB	Onzekerheid	1.477
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen		**6.465**

Contact

John Drost RA
Partner Audit

Stefan Turenhout RA
Director Audit

Kantoorgegevens:
Baker Tilly (Netherlands) B.V.
Churchillplein 5D
2517 JW Den Haag

Baker Tilly (Netherlands) B.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) B.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

bakertilly

